

Beleving windmolens A1

Onderzoek Deventer Digipanel en inwoners Epse

Aanleiding en methodiek

Aanleiding onderzoek

- In augustus 2015 zijn er twee windmolens gebouwd langs de A1. De voorbereiding daarvan heeft tot veel discussies geleid tussen voor- en tegenstanders. Tijdens die debatten bleek dat mensen zich moeilijk konden voorstellen hoe de aanwezigheid van twee windmolens in de praktijk zou worden ervaren.
- Nu de windmolens er een jaar staan, heeft de gemeenteraad besloten te onderzoeken hoe de bevolking de aanwezigheid van de twee windmolens ervaart. Op verzoek van de gemeenteraad heeft Team Kennis en Verkenning van de gemeente Deventer dit onderzocht.
- De wethouder/programmamanager hebben toegezegd aan inwoners van Epse dat zij ook konden deelnemen aan het onderzoek.

Methodiek

Inwoners Deventer

- Bij dit onderzoek is gebruik gemaakt van het Deventer Digipanel. Het Digipanel bestaat uit bijna 1600 panelleden. Iedereen in Deventer kan zich aanmelden voor het panel. De verschillende wijken in Deventer zijn goed vertegenwoordigd in het panel. Jong en oud doen mee, al zijn de jongeren iets ondervertegenwoordigd in vergelijking met de hele gemeente. Hier wordt voor gecorrigeerd.
- Met het aantal respondenten van 1063 (68% respons) kunnen er met dit onderzoek betrouwbare uitspraken worden gedaan voor de hele gemeente.
- In oktober 2016 hebben de panelleden per e-mail een uitnodiging ontvangen om mee te doen aan een onderzoek over de beleving van de windmolens.

Methodiek (2)

Inwoners Epse

- De inwoners van Epse zijn op een andere wijze benaderd. 516 huishoudens hebben een brief van de wethouder ontvangen waarin zij werden uitgenodigd mee te doen aan dit onderzoek. De selectie is tot stand gekomen op basis van inschatting van betrokkenen en in samenspraak met de gemeente Lochem en de Dorpsraad Epse.
- De vragenlijst kon digitaal worden ingevuld. In totaal zijn 116 vragenlijsten geretourneerd. Dit is een respons van 22%. Dit is niet voldoende om te voldoen aan de gebruikelijke betrouwbaarheids- en nauwkeurigheidspersentages. De foutenmarge van de antwoorden is nu 8%. Dit betekent dat bij een antwoord van 50% “mee eens” dit percentage in werkelijkheid tussen de 42% en 58% ligt.

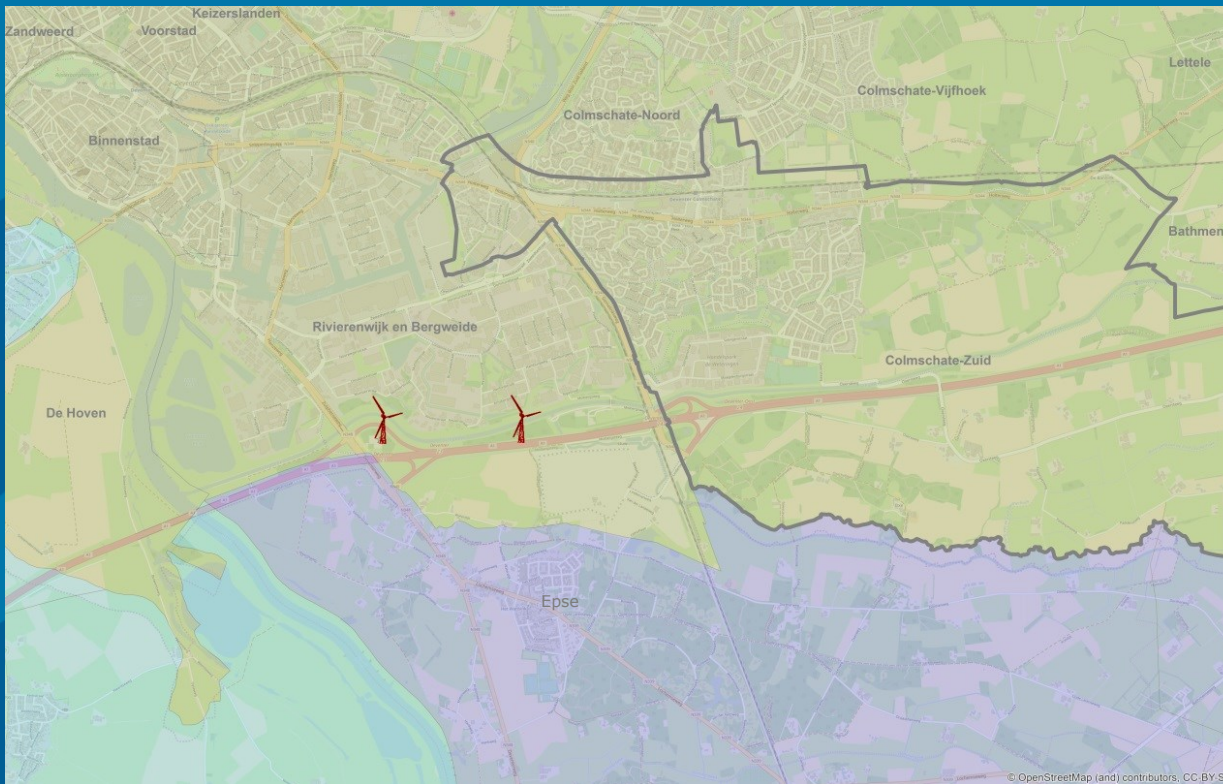
Methodiek (3)

- We willen benadrukken dat het bij dit onderzoek om twee verschillende groepen gaat. Bovendien zijn de groepen op een eigen manier benaderd voor het onderzoek. Dit kan een deel van de verschillen verklaren.

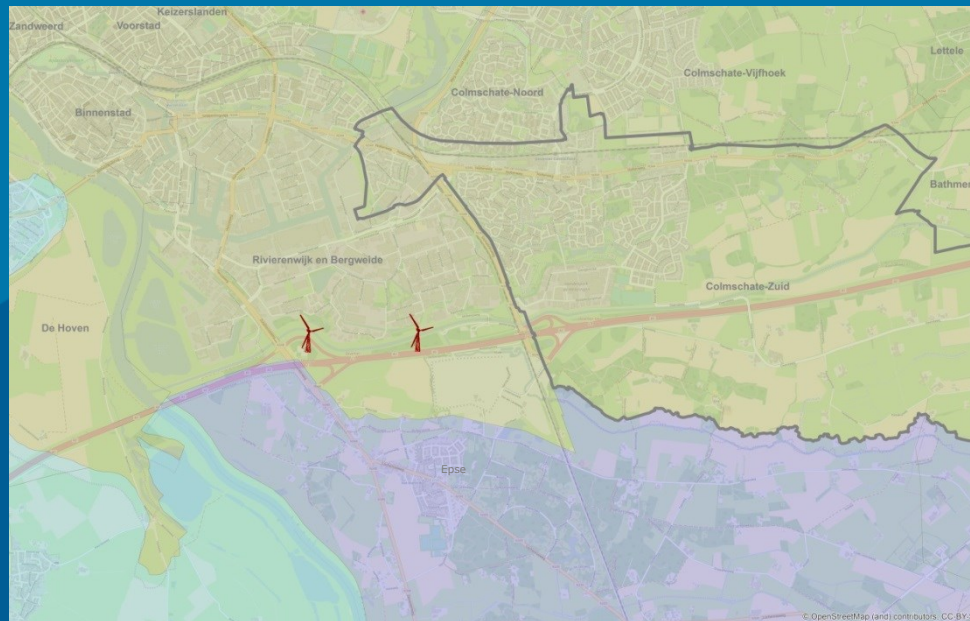
Deventer	Epse
Wie: Personen	Wie: Huishoudens
Alle panelleden	Alle huishoudens in een geselecteerd gebied
Uitnodiging: korte e-mail	Uitnodiging: brief wethouder Hierin o.a.: "Ik wil hierbij benadrukken dat er in Deventer geen concrete plannen zijn voor het plaatsen van nieuwe windmolens, maar ik kan ook niet uitsluiten dat in de toekomst deze discussie wel weer op gang komt."
Verdeling van leeftijd en wijken in panel vergeleken met werkelijke verdeling van leeftijd en wijken in onderzoekspopulatie. Vervolgens data gewogen.	Geen weging toegepast.

Onderzoeksresultaten

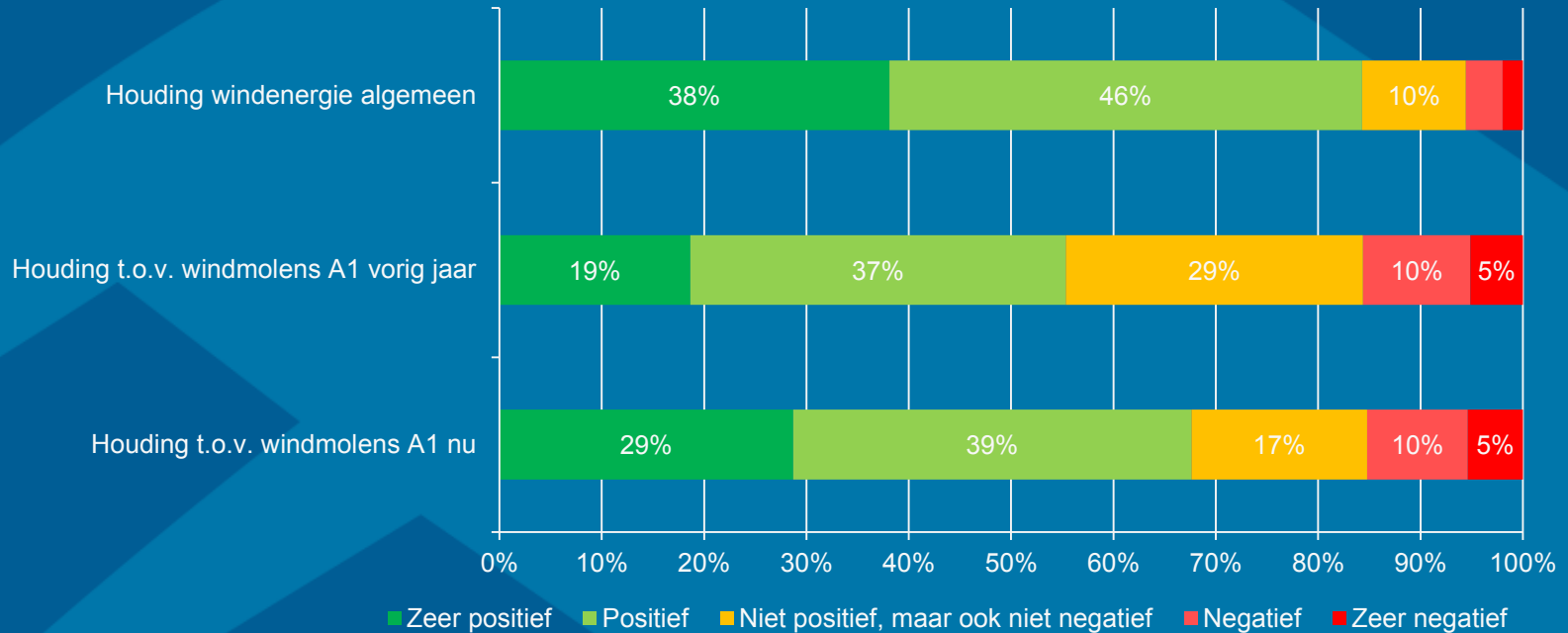

- Op de volgende pagina's wordt de houding van achtereenvolgens Deventer, Epse en de Deventer wijk Colmschate-Zuid gepresenteerd. De houding in Epse en Colmschate-Zuid wordt apart genoemd omdat deze gebieden het dichtst bij de windmolens liggen.

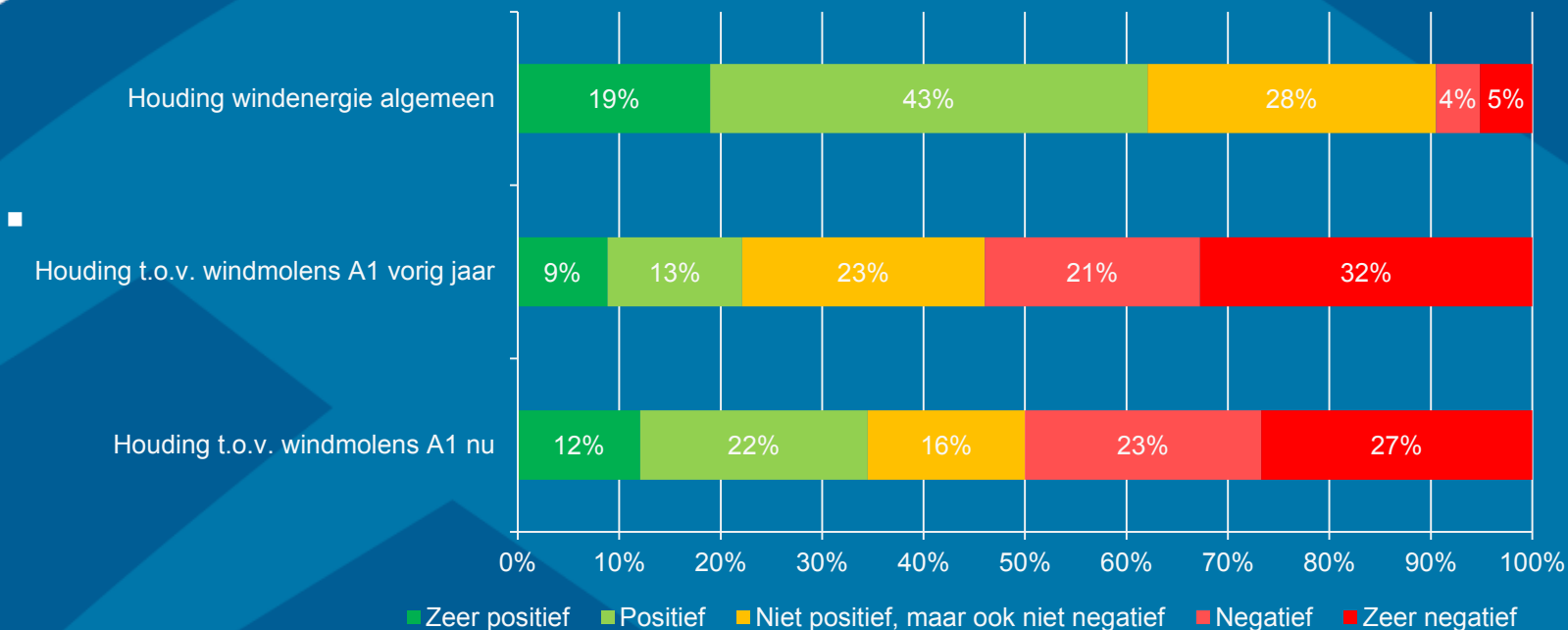

Houding Deventer totaal

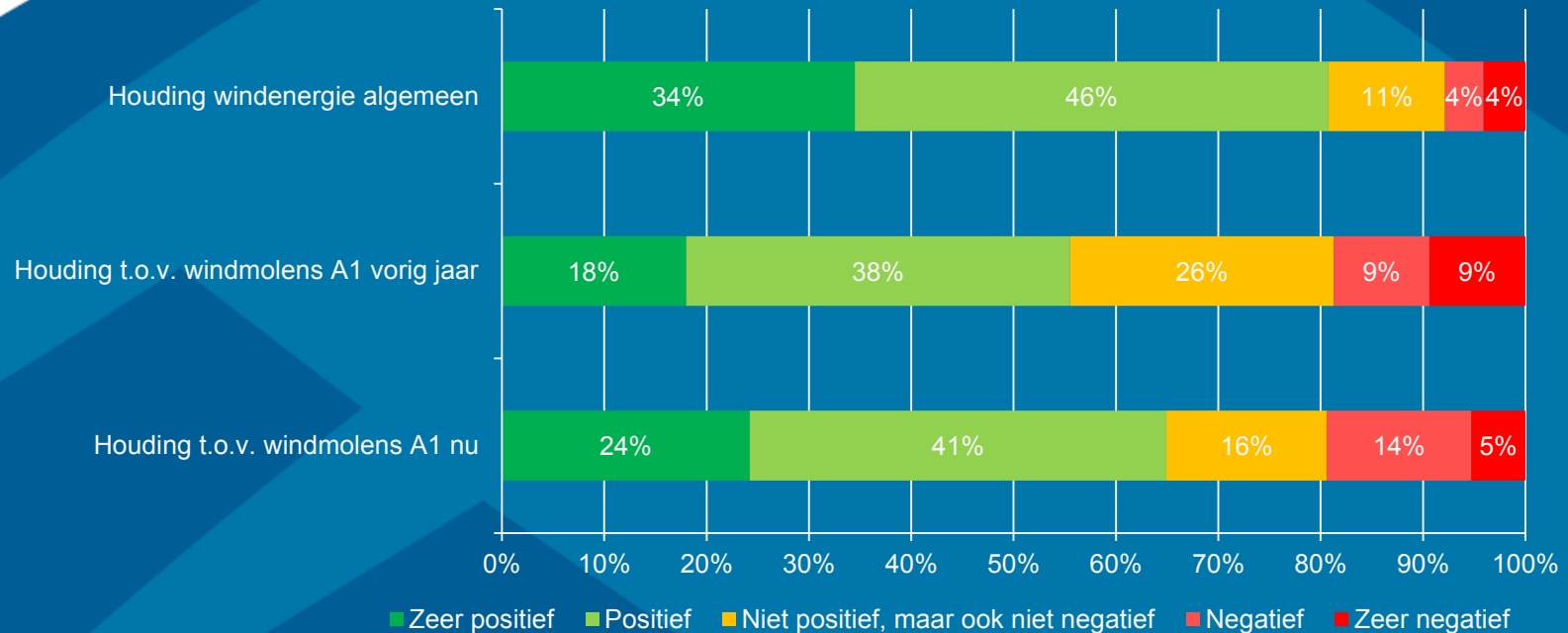
- In het algemeen staat Deventer niet negatief tegenover windenergie
- Tegenover de windmolens aan de A1 was men voor de bouw minder positief dan nu. Het aandeel (zeer) negatief is onveranderd 15%.
- Het antwoord weet niet/ geen mening is buiten beschouwing gelaten.

Houding inwoners Epse

- Over windenergie in het algemeen zijn de inwoners van Epse iets neutraler dan Deventer.
- Bij de houding ten opzichte van de windmolens aan de A1 is een duidelijk verschil met Deventer: Epse is duidelijk negatiever.

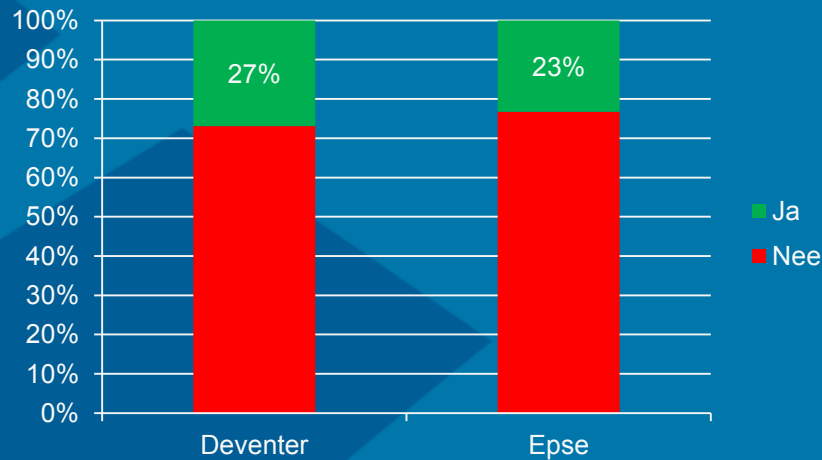
Houding Colmschate-Zuid

- Bij de houding ten opzichte van de Deventer molens is het aandeel (zeer) negatief in Colmschate-Zuid ongeveer gelijk gebleven na de bouw (19%). Het Deventer gemiddelde is 15%.

Participeren

- Ongeveer een kwart van de respondenten is op de hoogte dat men (financieel) kon participeren in de bouw van de windmolens. Deze kennis heeft geen aantoonbare relatie met de houding jegens de windmolens.

Kader: ander onderzoek beleving windenergie

- Onder leden van de Vereniging Eigen Huis is ook onderzoek gedaan. Doelgroep waren leden die in een postcodegebied wonen dat binnen twee kilometer ligt van de aangewezen gebieden waarin grote windmolenparken komen: 63% is (zeer) positief over windmolens in het algemeen, maar veel negatiever over de komst van molens in de eigen omgeving. [Bron: Vereniging Eigen Huis](#)
- Een analyse van de berichtgeving toont dat windmolens vaak op een negatieve manier in de Vlaams pers aan bod komen, terwijl uit onderzoeken in Vlaanderen blijkt dat meer dan 80% van de bevolking voorstander is van windturbines. Hebben windmolens een imagoprobleem en hoe komt dat? [Bron: MO*](#)

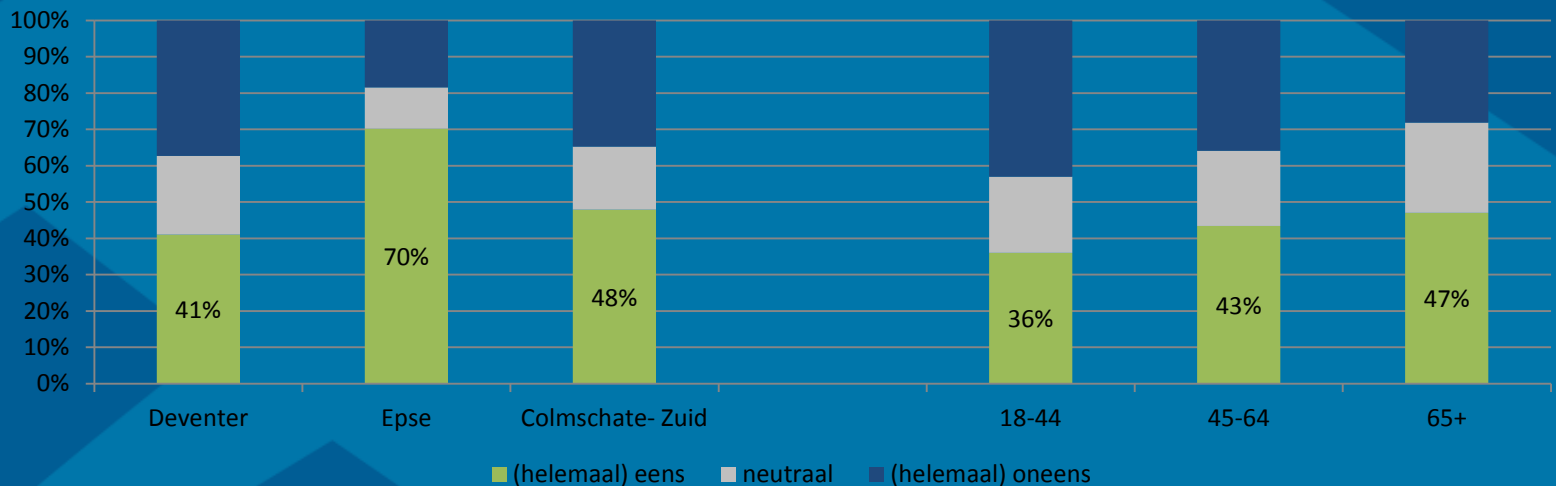
Voorkeur manieren opwekken van energie

- Bij deze vraag kon men maximaal 3 voorkeuren aankruisen. De percentages in de tabel geven aan door welk deel van de respondenten deze is aangekruist.
- In Deventer is er een duidelijke top-3 (zon, wind, water) van voorkeuren van energieopwekking.
- In Epse heeft zonne-energie de voorkeur. Windenergie is een stuk minder populair dan in Deventer.

	Deventer	Epse
Met zon	92%	84%
Met wind	67%	45%
Met water	58%	49%
Met aardwarmte	32%	41%
Met biomassa	13%	11%
Met kernenergie	6%	11%
Met gascentrales	3%	9%
Met kolencentrales	1%	2%
<i>Geen voorkeur</i>	3%	6%

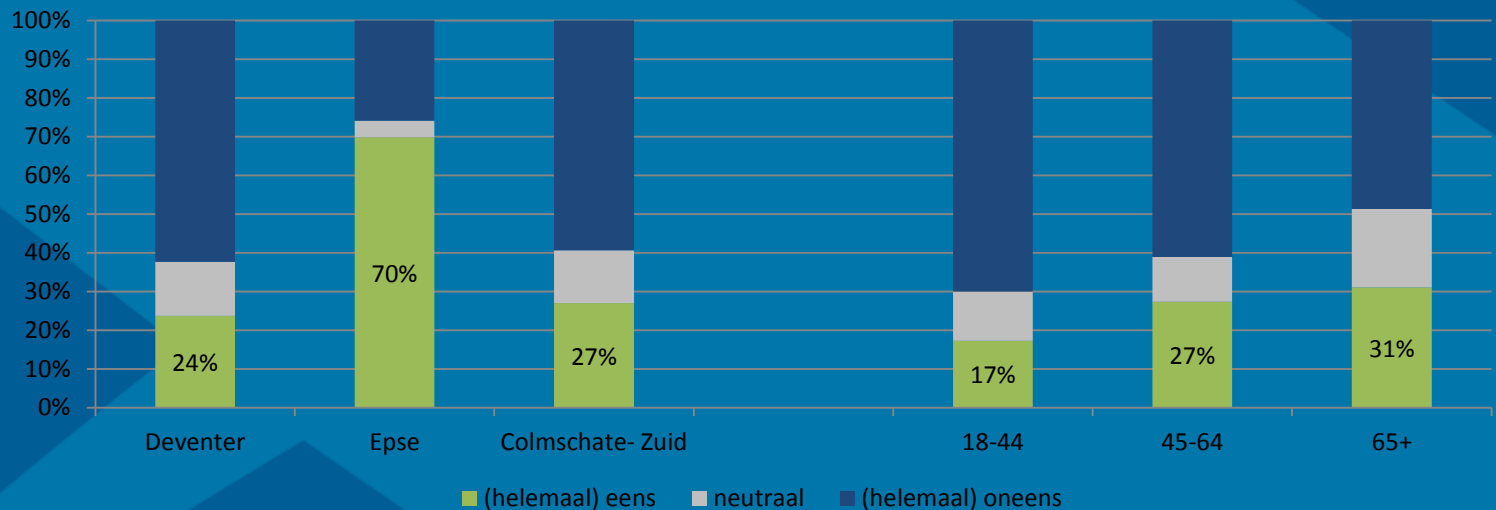

Stelling: De windmolens zijn groter en beeldbepalender dan verwacht

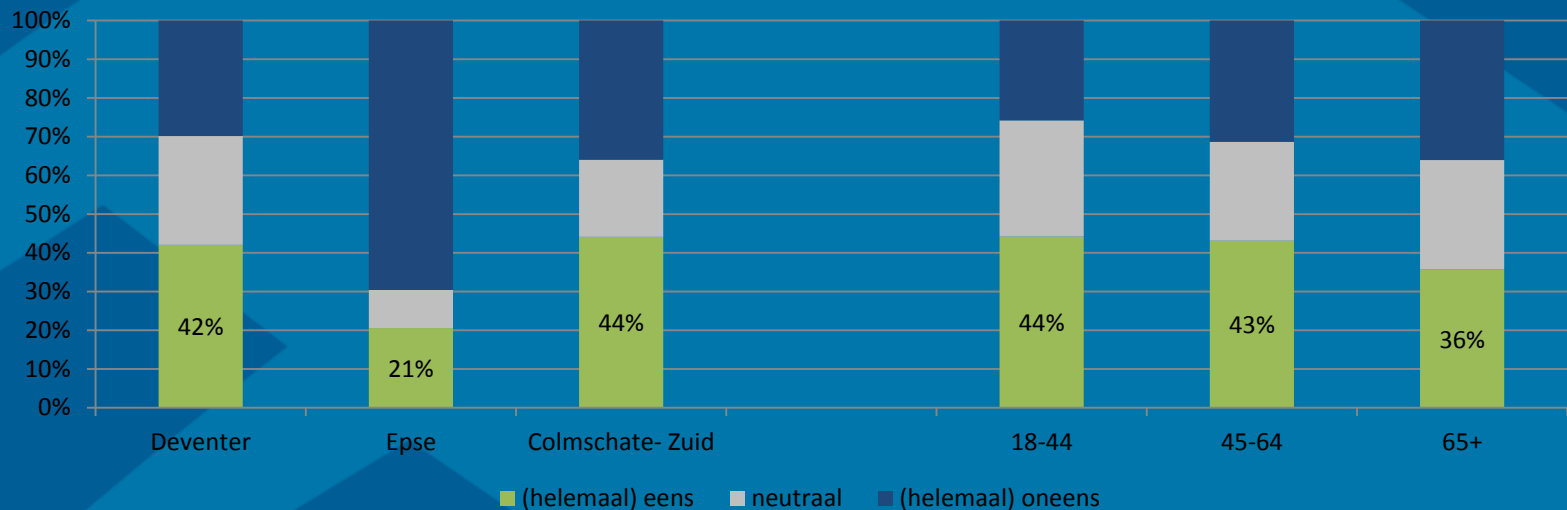
- In de gebieden dichtbij de windmolens (Epse en Colmschate-Zuid) vinden de respondenten de windmolens groter en beeldbepalender dan in geheel Deventer.
- De uitsplitsing naar leeftijd betreft alleen de Deventer respondenten.

Stelling: De windmolens hebben een negatief effect op de aanblik van Deventer

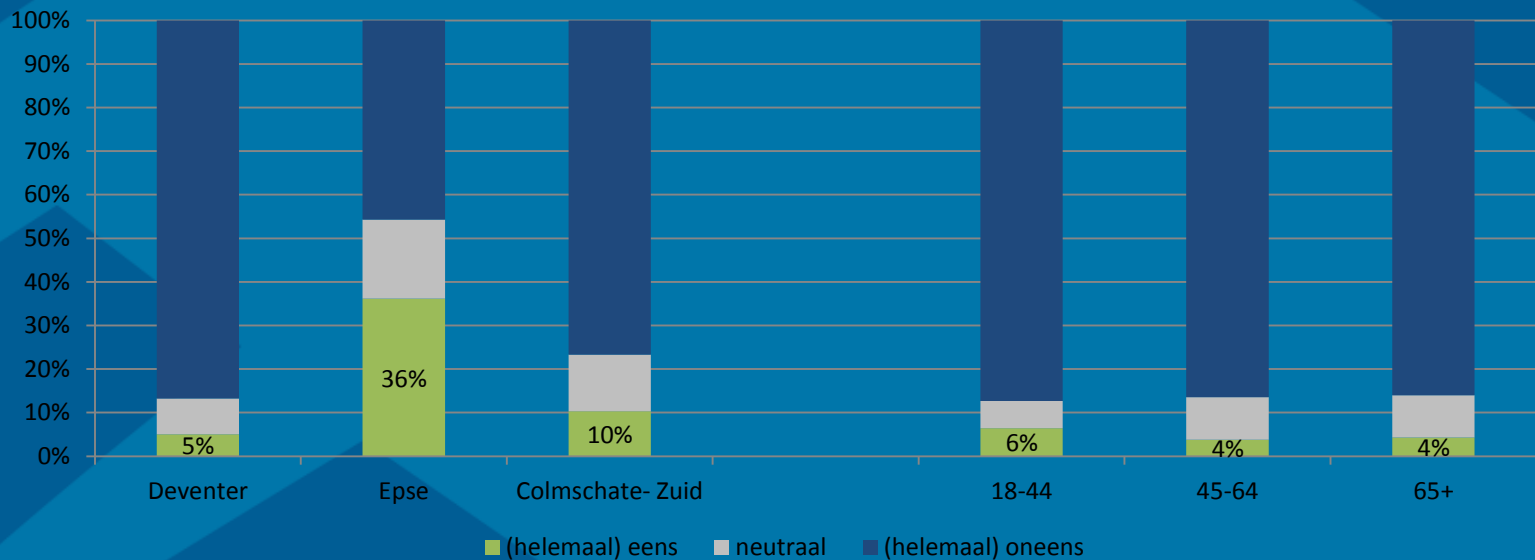
- In de vragenlijst Epse stond “De windmolens hebben een negatief effect op de aanblik van de omgeving”
- De groep 65+ is het meer eens met de stelling dan de jongere leeftijdsgroepen.
- De uitsplitsing naar leeftijd betreft alleen de Deventer respondenten

Stelling: Ik ben trots op de twee windmolens bij de entree van Deventer

- In Deventer zegt 42% trots te zijn op de windmolens, 30% is niet trots en 28% is geen van beide.
- In Epse is 70% het (helemaal) oneens met de stelling.
- De uitsplitsing naar leeftijd betreft alleen de Deventer respondenten

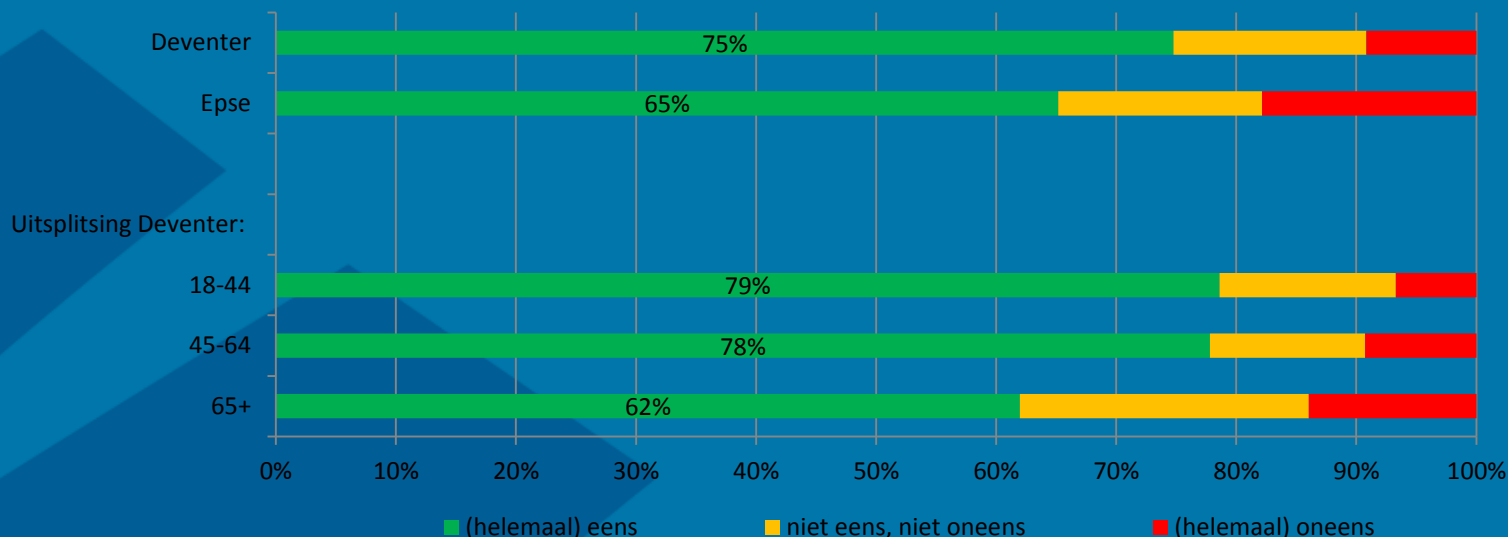
Stelling: Ik ervaar zelf overlast door de komst van de twee windmolens

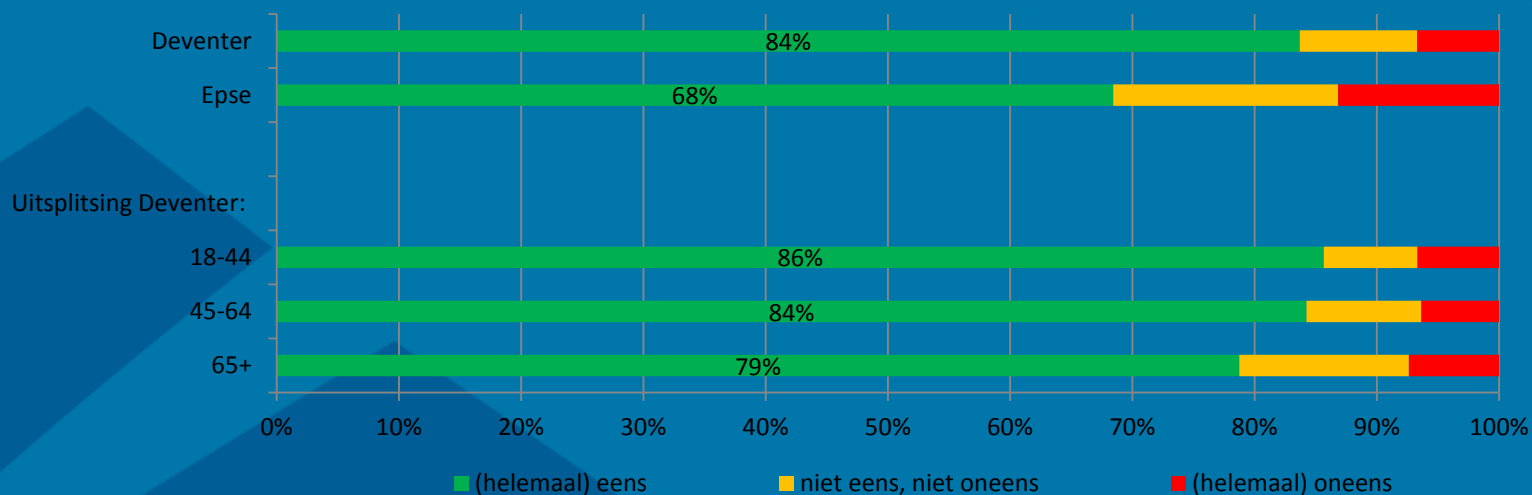
- Meer dan een derde van de respondenten uit Epse ervaart zelf overlast van de windmolens.
- In Deventer ervaren met name de bewoners van Colmschate-Zuid overlast.
- De uitsplitsing naar leeftijd betreft alleen de Deventer respondenten

- In de volgende serie figuren worden de antwoorden op 7 stellingen over windmolens gepresenteerd voor Deventer en Epse. De resultaten voor Deventer worden gesplitst naar leeftijd.

Stelling: Windmolens helpen tegen klimaatverandering

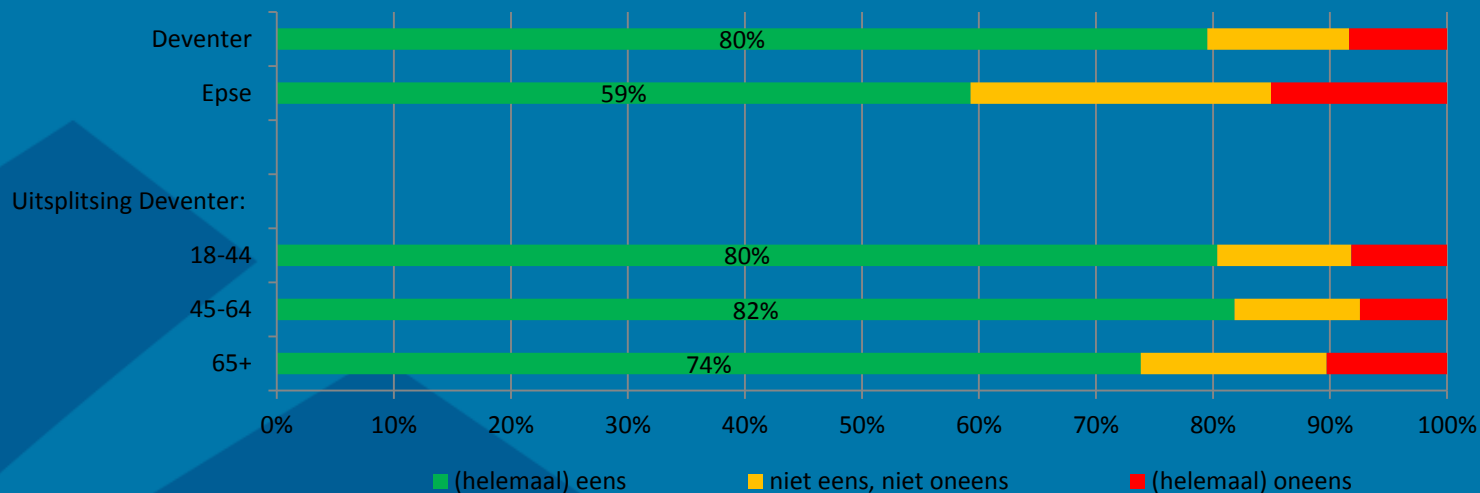
Stelling: Meer windmolens betekent minder fossiele energie en dus schonere lucht

- De groep 65+ is iets minder stellig dan de andere leeftijdsgroepen.

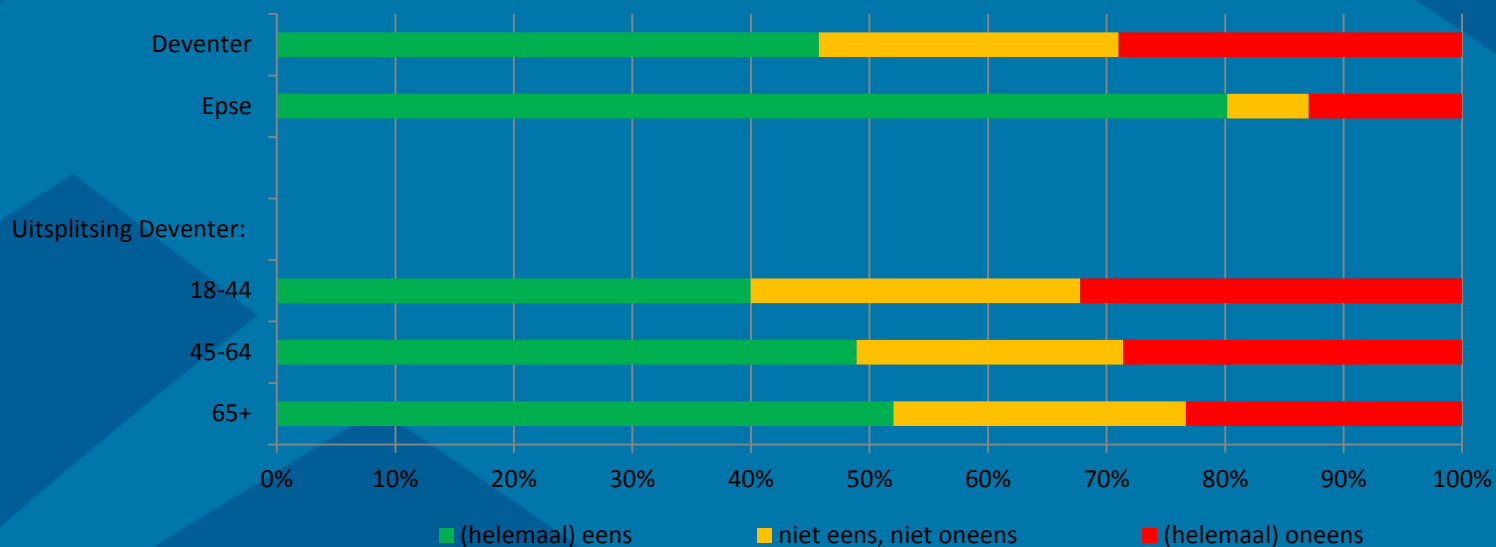

Stelling: Windmolens maken ons minder afhankelijk van energie uit het buitenland

- In Epse reageert men neutraler/negatiever op de stellingen dan in Deventer.

Stelling: Windmolens verstoren het landschap

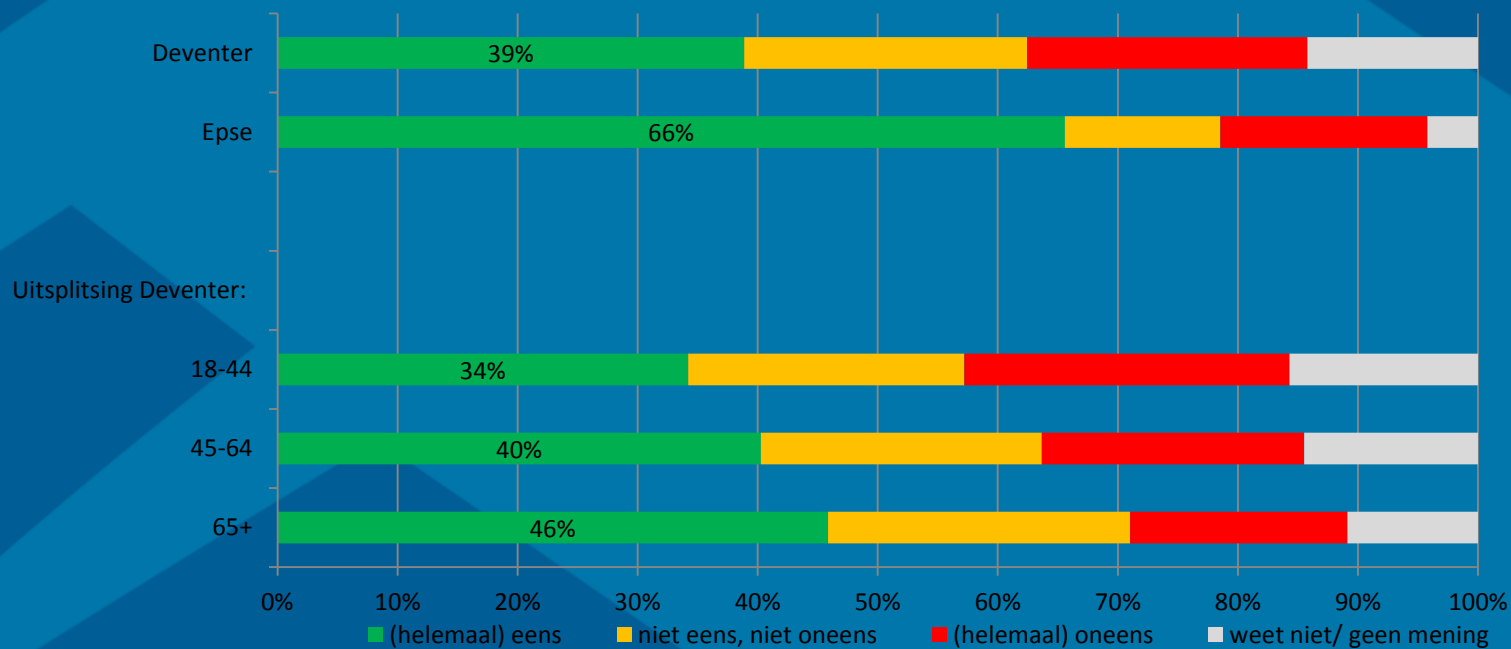
- Hoe ouder, des te meer vindt men dat het landschap wordt verstoord door windmolens.

Stelling: Windmolens veroorzaken geluidshinder

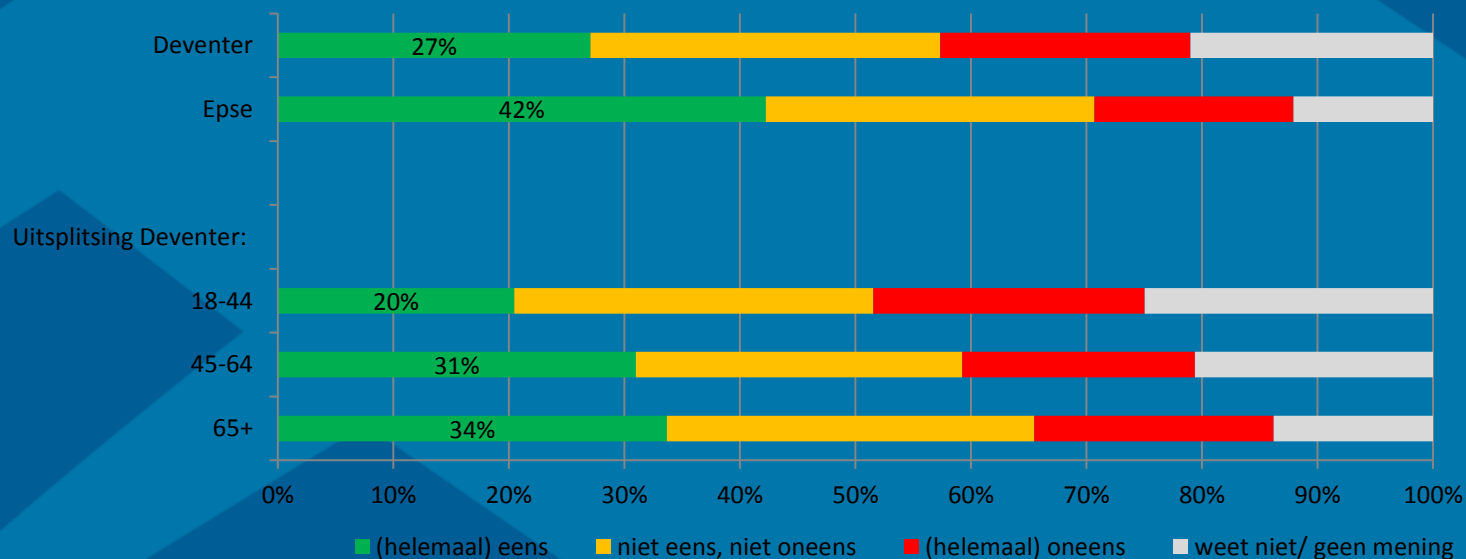

- Vanwege het grotere aandeel weet niet/geen mening is bij deze en de volgende figuren deze antwoordcategorie toegevoegd.

Stelling: Windmolens veroorzaken slagschaduwhinder

Stelling: Windmolens vormen een gevaar voor vogels

- Bij deze stelling is er geen eenduidig beeld. Er zijn veel respondenten neutraal of ze weten het niet/geen mening.

Conclusie

- Deventenaren zijn positief over windenergie
- De houding voor de bouw van de 2 windmolens aan de A1 was overwegend positief
- De inwoners geven aan dat hun houding t.a.v. de 2 windmolens positiever is sinds de bouw. Dit geldt voor zowel Deventer als Epse
- Er wordt door een klein deel (5%) van de inwoners overlast ervaren
- In Colmschate-Zuid ervaart 10% van de respondenten overlast
- In Epse is een duidelijk negatief sentiment rondom de 2 Deventer windmolens